

Lovforslag nr. L 71. Fremsat den 28. oktober 1981 af Glistrup (FP) og Askjær Jørgensen (FP)

Forslag

til

Lov om forberedelse af overenskomstsituationen 1983

(Mangepartsforhandlinger)

§ 1. En arbejdsgruppe på 40 medlemmer, jfr. dog § 3, 3. pkt., kulegraver problemerne omkring løn- og arbejdsvilkår 1983 og følgende år.

Stk. 2. I overvejelserne skal indgå løsningsmuligheden lønfremgang gennem skatenedsættelse.

§ 2. Af de 40 udgør 4 et formandskab, hvoraf én udpeges af forligsinstitutionen, én af arbejdsretten, én af det økonomiske råds formandskab og én af Danmarks Nationalbank.

§ 3. Ethvert politisk parti, som ved lovens bekendtgørelse er opstillingsberettiget til folketinget, udpeger ét medlem af arbejdsgrup-

pen. Derudover udpeger socialdemokratiet fire medlemmer, venstre, det konservative folkeparti og fremskridtspartiet hver ét. Såfremt der i henhold til 1. pkt. udpeges færre eller flere end 13 medlemmer, ændres arbejdsgruppens samlede medlemstal tilsvarende.

§ 4. Arbejdsgruppens resterende medlemmer udnævnes af LO (4), FTF (3), Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (1), Dansk Arbejdsgiverforening (3), Kommunernes Landsforening og Amdsrådsforeningen i Danmark i fællesskab (1), Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgivere (1), Danmarks Rederiforening (1), Industrirådet (1) og Grosserer-Societetet (1).

Bemærkninger til lovforslaget

Siden Danmarks gældsætningsforblødning begyndte i 1960, er ingen stor overenskomstsituation blevet løst på en for befolkningen fornuftig måde. Dette er en af baggrundene for, at Den Danske Syge er blevet værre og værre. Og nu er det sådan, at landets øverste organ – folketinget – ikke fortsat kan lade fem være lige, blot fordi politikerne ikke vil støde an mod dogmer om »parternes egen forhandlingsret«, som blev udviklet i et samfund, hvis indtjening og problemer var helt anderledes end de nuværende. En større konflikt, der påvirker de bærende betalingsbalanceerhverv, kan i den nuværende fortvivlede situation simpelt hen ikke tolereres. Derfor må folketinget hurtigst muligt ind i drøftelserne.

Senest har man anvendt den decentrale forhandlingsmodel. Den indebærer imidlertid så store risikomomenter, at det ikke er anbefalelsesværdigt at spille hasard med den også i 1983.

Bedre var det ikke de foregående tre gange, hvor folketinget ved lov nr. 48 af 11. marts 1975, lov nr. 137 af 15. april 1977 og lov nr. 129 af 29. marts 1979 hujhejimpromiserede en løsning igennem under et enormt tidspres, så der ikke engang var mulighed for den mest nødtørftige behandling af nogle ikke særlig velforberejede regeringsforslag.

Resultatet er på mangfoldige områder blevet utidssvarende urimeligheder og uretfærdigheder på arbejdsmarkedet.

Af den skete skade burde folketinget blive så klog, at tinget i hvert tilfælde nu går i gang med at forberede et sagligt forsvarligt grundlag for det tilfælde, at det også i 1983 skulle blive folketinget, der skal løse overenskomstproblemerne. Ingen kan som en fjern utopi afvise, at det skulle være udelukket, at overenskomstsituationen 1983 bliver løst helt eller delvis af folketinget. Derfor må folketinget være bedst muligt forberedt.

Ved det foreliggende lovforslag – som stort set er en genfremsættelse af det i folketingsåret 1979–80 (2. samling) fremsatte L 19 af 12. november 1979 (se Folketingstidende, forhandlingerne spalte 1262–1277, tillæg A sp. 141) – tages der ikke stilling til, om det vil være ønskeligt, at overens-

komstsituationen i 1983 løses på den ene eller anden måde. Der søges alene tilvejebragt et beredskab for det tilfælde, at det også i 1983 bliver brug for folketingsindgreb, så dette kan ske så sagligt velfunderet som overhovedet muligt, hvilket er særdeles påkrævet. Der er jo tale om fundamentet for hundredtusindvis af familiers økonomi og arbejdssituation i årene 1983–85.

Fremskridtspartiet har masser af gange tidligere råbt for døve øren med de samme åbenbart korrekte oplysninger. Men særligt nu afdøde minister Per Hækkerup var – tydeligvis af rent partitaktiske grunde – stærkt modstander af fremskridtsinitiativerne. Så langt som Danmarks økonomi nu er kommet ud i tovene, må der imidlertid snart være flere og flere, som kan indse, at det ikke nytter noget at fortsætte med at prisgive landets økonomi af hensyn til socialdemokratisk partiegoisme, som i alskens anliggender går ud på, at det blot gælder om at skubbe ubehagelighederne længst muligt ud i tid og så håbe på, at noget vil vise sig.

Fremskridtspartiet afviser pure den indvending, at folketinget længst muligt skal blande sig uden om de for hele samfundsøkonomien så overmåde betydningsfulde afgørelser, som træffes under de store overenskomstsituationer. Der ligger intet forkert i, at parterne i den nuværende situation måske ikke »selv« får lov til at fastsætte deres løn- og arbejdsvilkår. Organisationslederne er ikke i højere grad »parterne selv« end folketinget, som jo også er valgt af de mennesker, det drejer sig om, og som har lige så direkte kontakt til dem, som ledere i fagforeninger og arbejdsgiverorganisationer har.

Fremskridtspartiet mener fortsat, at den i lovforslaget omhandlede arbejdsgruppe vil gøre klogt i at holde et seksdøgnsarbejds møde som et led i sit virke ganske overensstemmende med, hvad der nærmere er beskrevet i fremskridts-beslutningsforslag B 30 af 15. november 1977 (Folketingstidende, tillæg A, spalte 1565, jfr. forhandlingerne spalte 4178 ff).

Når det i § 1, stk. 2, særligt fremhæves, at problemerne vedrørende lønfremgang igennem skatte- nedsættelse skal dyrkes af den foreslåede studie-

kreds, beror det på, at her er et løsningsmiddel, som alene kan bringes i anvendelse i de tilfælde, hvor folketinget er inde i fastlæggelsen af løn- og arbejdsvilkårene for en kommende overenskomstperiode. Fremskridtspartiet vil ingen sinde skjule, at partiet har en overvældende forhåndssympati for denne løsningsmåde, men udvalget må selvsagt loyalt og indgående drøfte alt, hvad blot et af udvalgsmedlemmerne mener det hensigtsmæssigt at have med for, at den kommende overenskomstsituation kan få den for hele befolkningens trivsel lykkeligste udgang. Nogle af de betragtninger, der må tages med, fremgår af bilag 1 til nærværende lovforslag.

Det gælder selvsagt om, at arbejdsgruppen på den ene side ikke bliver u håndterlig stor, men på den anden side kommer til at repræsentere alle, der kan tilføre området en særlig sagkundskab. Da arbejdet gores med henblik på den situation, at folketinget skal træffe afgørelsen, er det vigtigt, at alle varige partigrupperinger i folketinget gennem deltagelse ved en repræsentant i arbejdet får førstehånds direkte indsigt i drøftelser og arbejdsmateriale og kan få frem, hvad hvert enkelt parti finder væsentligt. For arbejdsgruppens øvrige deltagere er det også vigtigt til stadighed at have kontakt til repræsentanter for hele folketinget dels for løbende at kunne være bekendt med, hvilke ideer der kan være bærekraft i og hvilke ikke, og dels for direkte at kunne underrette (undervise) repræsentanter for det organ, der så mange gange tidligere på et særdeles ufuldkomment grundlag har

truffet de mest betydende afgørelser vedrørende arbejdsmæssige forhold. Andre har været inde på, at samfundet i trepartsforhandlinger skal være repræsenteret af regeringen. Det er imidlertid et fejlsyn. Regeringen repræsenterer ikke samfundet, men administrerer blot på mindre vigtige områder – hvortil det foreliggende klart ikke hører – folketingets vilje, så folketinget ikke drukner i enkeltsager. Og juridisk kan regeringen intet foretage sig på dette område, som fuldt og helt er et folketingsanliggende. Med understregning af dette væsentlige punkt er forslagsstillerne enige i statsministerens udtalelse i åbningstalen den 6. oktober 1981, der lød:

»Indkomstudvikling 1983–85.

Efter regeringens opfattelse må man desuden allerede nu også begynde at overveje, hvilke perspektiver der tegner sig efter 1983. Vi vil nøje følge indkomst- og prisudviklingen og vil tage initiativer til en udveksling af synspunkter med arbejdsmarkedets parter.«

Men det er ikke blot i forhold til organisationer og regering, at afklaring er nødvendig. Også spørgsmålet om, hvorvidt overenskomstforhandlingerne skal tilpasses et EF-mønster, trænger sig på til indgående drøftelse og stillingtagen. Fremskridtspartiets holdning er her, at Danmark i overskuelig fremtid ikke skal afgive suverænitæt på dette område. Om den faktiske tingenes tilstand henvises til den som bilag 2 optrykte skrivelse af 29. september 1981 fra udenrigsministeriet (markedsudvalgets bilag 213).

**Optryk fra FREMSKRIDT 1979 nr. 22, side 17:
LIGHEDSPSYKOSEN**

Finanstidende skriver:

»Regeringen forestiller sig en halvering af lønstigningstakten. Begrænses den danske lønstigningstakt væsentligt, vil den kun meget vanskeligt komme mærkbart ned under lønstigningstakten i andre udviklede vestlige lande, så den konkurrenceevneforbedring, der nås ad denne vej, bliver ganske beskednen.

Det betyder, at en sådan – efter de hidtidige erfaringer meget stram indkomstpolitik – skal fastholdes i 10 år eller mere, for at de fornødne resultater af denne økonomiske politik kan nås.

En nøjere overvejelse med hensyn til hvilke ændringer i det økonomiske system, der måtte gennemføres for at muliggøre administration og kontrol af indkomstpolitikken i det private erhvervsliv, må for så godt som alle ikke snævert marxistisk eller anarkistisk indstillede sandsynligvis føre til en forkastelse af en indkomstpolitisk regulering af stor og langvarig stramhed.

Det kan ud fra ovenstående overvejelser fastslås, at den indkomstpolitiske regulering, som regeringen efter 1. januar vil bygge sin økonomiske politik på, bliver uden større rækkevidde og aldrig vil kunne komme til at fungere i henhold til de bombastiske målsætninger herom, som man regelmæssigt fremholder.

Derfor kan der heller ikke igen være nogen rimelighed i at lægge erhvervslivet i meget snævre bånd under henvisning til realiseringen af en indkomstpolitik, der alligevel ikke bliver gennemført.

Bygger politikerne imidlertid deres politik på en forlods umulig indkomstpolitik, vil de efter alt at dømme gøre de økonomiske vanskeligheder for landet endnu større, end de

allerede er.«

Erhvervs-Bladet skriver i en leder:

»Der kommer næppe mere gang i dansk økonomi, når udjævningspolitikken bliver det fremherskende element i den socialdemokratiske politik. Intet land og intet samfund er blevet rigere af at nægte at betale for en særlig kvalificeret arbejdskraft, et særligt initiativ, usædvanlig flid, dygtighed, flair for at se muligheder etc.

Regeringens politik er dikteret af, at indkomsterne skal udjævnes, så de mest fremskridtsskabende kræfter går i stå eller sænker tempoet.

Et samfund gør klogt i at begrænse sin stræben til at sikre lige muligheder og udnytte det enkelte menneskes stærkeste sider, således at slutresultatet for alle bliver det bedst mulige.

Regeringen er som besat af ideologiske fraser, og den gør sig formodentlig ingen forestillinger om, at netop den linie, den er inde på, foruden at give et dårligere produktionsresultat går mest ud over de svageste i samfundet, gør tilværelsen mindre spændende, end den ellers ville være. Det er også en politik, der vil gøre flere afhængige af samfundet, forringe den enkeltes frihed og levne mindre plads for udfoldelse og mulighed for at forbedre samfundets kvalitet.

Hvis det drejer sig om at gøre samfundet til et trist og ineffektivt samfund, er regeringens politik som skabt til formålet. Hvis man derimod ønsker et sprudlende samfund, der udnytter de forhåndenværende muligheder bedst muligt, er det en helt anden politik, der er behov for. Så skal man forbedre de svagestes forhold ved at skabe et bedre produktionsresultat og ikke ved at fordele fattigdom.«

Bilag 2

UDENRIGSMINISTERIET

DEPARTEMENTET FOR UDENRIGSØKONOMI

Den 29. september 1981

**Spørgsmål nr. 54 af 15. september 1981
fra folketingets markedsudvalg**

»Der ønskes en redegørelse for, hvilket mandat økonomiministeren har haft til på rådsmødet den 15. december 1980 at gå ind for at vedtage Kommissionens økonomiske årsberetning, hvori det bl.a. hedder:

»Det er . . . i høj grad ønskeligt, at dyrtidsreguleringsordningerne, hvor de findes, anvendes med tilstrækkelig fleksibilitet og begrænsning således, at det undgås, at uundgåelige bytteforholdsforringelser overvælttes i lønningerne, og således at de nødvendige tilpasninger i indkomstfordelingen eller skat-testrukturen kan finde sted uden at forårsage en yderligere inflation.« (KOM (80) 596)«.

Svar:

Den i spørgsmålet citerede tekst er optaget i afsnit II, 2 i årsberetningen om den økonomiske situation i Fællesskabet (1980). Årsberetningen indeholder dels en beskrivelse af den økonomiske situation, dels hensigtserklæringer af forskellig karakter vedrørende den økonomiske politik såvel i Fællesskabet som helhed som i de enkelte lande. Disse hensigtserklæringer er af generel karakter og indeholder ikke forpligtelser for medlemslandene. Dette fremgår bl.a. af første halvdel af den tekst i afsnit om dyrtidsreguleringsordningerne (som ikke er citeret i spørgsmålet), og hvori det siges: »Det er ikke formålstjenligt at fremsætte simple generelle beregninger vedrørende virkningerne som sådant af dyrtidsreguleringsordningerne. De kan indtræde med forskellige styrke og er i virkeligheden næppe til at adskille fra problemerne under de almindelige lønforhandlinger«.

På denne baggrund finder regeringen ikke, at den i spørgsmålet citerede tekst kan siges at falde ind under betegnelsen »vedtagelser af større rækkevidde«, som i henhold til

markedsudvalgets beretning af 29. marts 1973 kræver et mundtligt forhandlingsoplæg.

Det pågældende afsnit er optaget i rapportens kapitel vedrørende den økonomiske situation for Fællesskabet som sådant. Det tager derfor ikke specielt sigte på den danske ordning.

**Spørgsmål nr. 55 af 15. september 1981
fra folketingets markedsudvalg**

»Der ønskes endvidere en redegørelse for, hvilket mandat statsministeren har haft til på Det europæiske Råds møde den 23.-24. marts 1981 at gå ind for følgende:

»I den forbindelse drøftede Det europæiske Råd ligeledes virkningerne af usmidige ordninger for dyrtidsregulering af indkomsterne og gav udtryk for, at der bør overvejes en tilpasning af sådanne ordninger.« (Citat fra formandskabets konklusion)«.

Svar:

På Det europæiske Råds møde den 23.-24. marts 1981 drøftedes dyrtidsregulering i forbindelse med bekæmpelse af inflationen. Det fremgår af følgende afsnit fra formandskabets konklusioner, som i sin helhed lyder: »Høje og indbyrdes afvigende inflationsrater er en trussel både for udsigterne for vækst og for Fællesskabets økonomiske og monetære sammenhold. I den forbindelse drøftede Det europæiske Råd ligeledes virkningerne af usmidige ordninger for dyrtidsregulering af indkomsterne og gav udtryk for, at der bør overvejes en tilpasning af sådanne ordninger.«

Drøftelserne på Det europæiske Råds møde har karakter af en meningsudveksling, hvilket også fremgår af statsministerens redegørelse for regeringens synspunkter i folketingets markedsudvalg forud for disse møder. Det europæiske Råd vedtager ikke retsakter (selv om der formelt er mulighed herfor),

hvilket er overladt Ministerrådet. Dette er bl.a. baggrunden for, at den udsendte tekst fra mødet har status som formandskabets konklusioner.

På denne baggrund finder regeringen ikke, at den i spørgsmålet citerede tekst kan siges at falde ind under betegnelsen »vedtagelser

af større rækkevidde«, som i henhold til markedsudvalgets beretning af 29. marts 1973 kræver et mundtligt forhandlingsoplæg.

I øvrigt havde man fra dansk side ikke anledning til at modsætte sig de citerede bemærkninger, idet den danske pristalsregulering er tilpasset de pågældende principper.